

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

תרגילי חקירה - כיצד להיזהר מהם

כאשר אדם מוזמן לחקירה פלילית, הוא מגיע למשטרה ובמהלכה מתרחשת שיחה בינו לבין החוקר. החוקר רשאי להפעיל כמה תחבולות כדי להוציא מידע מהנחקר ולכן כדאי להיות מוכנים לחקירה כזו ולקבל ייעוץ וליווי מעורך דין פלילי. עו"ד אסף דוק מסביר במאמר להלן מהי חקירה במשטרה, כיצד היא מתנהלת, מהם תרגילי החקירה שמבצעים החוקרים וכיצד מומלץ להיזהר מהם.

מהי חקירה במשטרה

החקירה הפלילית היא אחד מהשלבים של הליך פלילי ומטרתה איסוף ראיות לשם ביסוס חשד. לאחר החקירה וביסוס הראיות, מוגשת תביעה מטעם התביעה המשטרתית או מטעם פרקליטות המדינה. החקירה המשטרתית היא המקום שבו חוקרים חשודים, עדים וכל מי שנחוץ לשם הבהרת מקרה שיש עליו חקירה ובדיקה.

המשטרה חוקרת טווח רחב של מקרים, החל מעבירות פליליות, חקירת תאונות דרכים, חקר תאונות עבודה, איתור נעדרים ועוד. כדאי לדעת שגם עבירות מסוימות שמוגדרות בדרך כלל תחת הדין האזרחי, כגון זכויות יוצרים, יכולות להיות במקרים מסוימים להיות כלולות בדין הפלילי והאדם יוזמן בגינת לחקירה במשטרה. המשטרה מסייעת לחקירות שמבצעים גופים אחרים, כמו מחלקת החקירות של מס הכנסה, רשות המכס, ואף המשטרה הצבאית.

המשטרה זכאית להשתמש במגוון שיטות כדי להוציא מהנחקר מידע, בתנאי ששיטות אלה עומדות במסגרת החוק: הפעלת לחץ פיזי או נפשי, מסדר זיהוי, שחזור במקום הפשע, טכניקות חקירה שונות, עימות עם הקורבן ועוד.

כאשר מוזמן אדם לחקירה, הוא יישב עם החוקר בחדר, מתחילה שיחה פרונטאלית, החוקר שואל שאלות, הנחקר משיב והחוקר כותב את התשובות שלו. יש לזכור שמטרת החוקר היא לערער את בטחונו של החשוד ולדלות ממנו מידע החשוב לנושא החקירה.

מהם תרגילי חקירה וכיצד להימנע מהם

אף האזרח התמים ביותר עלול לקבל הזמנה לסור למשטרה. אותה הזמנה נשלחת לעדים ולחשודים כאחד, ולכן לפני החקירה אי אפשר לדעת מהי הסיבה שבגללה זומנתם למשטרה. אפשר לא להיענות להזמנה, אולם מומלץ להגיע. להלן כמה תרגילי חקירה ידועים ועצות כיצד להתכונן לקראתם ולהימנע משגיאות:

□ **הגדרת החקירה וזכויות הנחקר** - אם למשטרה היו מספיק ראיות, הרי שהייתה מעכבת את האדם לצורכי חקירה. הוא היה מוגדר כחשוד והחקירה הייתה מוגדרת "תחת אזהרה". כל עוד החקירה לא מוגדרת תחת אזהרה, המשטרה לא אמורה לומר לו שהוא נחקר תחת אזהרה, וכך הוא יכול למסור עדות שעלולה להפליל אותו בעתיד.

ההמלצה היא לברר את המעמד שלך כנחקר. האם אתה נחקר באזהרה? האם אתה נחקר כעד? ההבדל בין שני

17/07/2024

077-5006206

ת. 052-6885006

הדברים גדול. אם אתה נחקר באזהרה על החוקר למסור לך מידע חשוב, ובעיקר זכותך מפני הצפוי לך. ודא כי החוקר עדכן אותך על הזכויות שלך ולא ינסה לבלבל אותך. עליו לעדכן אותך שזכותך להתייעץ עם עורך דין פלילי ועל אפשרותך לשמור על זכות השתיקה.

□ **מהות השיחה בחקירה** - אין שיחה "לא לפרוטוקול". גם אם החוקר ישדל אותך לומר דבר מה "מחוץ לפרוטוקול" בפרוזדור, בדרך לשירותים או למתקן המים, הכל הוא תיעוד החקירה וחלק ממנה.

□ **חוקר טוב וחוקר רע** - לפעמים ינסו החוקרים ליצור רושם כאילו אחד מהם הוא חוקר קשוח ואילו השני הוא חוקר "טוב" המבין ללבך ומגלה אמפטיה. אין לשכוח שגם הוא חלק מצוות החוקרים ומתעד כל מילה. זוהי שיטת חקירה ידועה ולכן אין להתפתות למסור מידע לכל חוקר, אף לאמפטי ביותר. בדרך זו גם אין להתפתות להבטחות חוקר שימשיך ללוות אותך ולשבח אותך בפני השופט. בפועל, החוקר לא יגיע למשפט, גם אם הבטיח ללוות אותך.

□ **הבטחה "שאתה רק עד"** - אין להתפתות להבטחת החוקרים כי אתה רק עד שמוסר מידע על אדם אחר. ייתכן ואכן בסעיף מסוים אתה עד, אולם בסעיף אחר בפרשה תהפוך לחשוד. אין למסור כל מידע על פרשיות ששמעת עליהן. זה עלול להוביל אליך.

□ **אופן הצגת המקרה** - לפעמים החוקרים ימסרו את החשדות בדרך מעורפלת ולא ברורה, תוך כדי שימוש בסעיפים שאינם נהירים לנחקר. הנחקר עונה ומוסר פרטים שרצוי להימנע למסור אותם. יש לדרוש לדעת מהי העבירה המדויקת שבגינה נחקרים ולא לנסות לברר את העבירה, תוך כדי מסירת עובדות (עשיתי כך ולא כך).

□ **הפללה עצמית** - לפעמים חוקרים יטיחו בנחקר האשמה סגורה, למשל קיום יחסים אינטימיים עם קטינה. אין להשיב דבר, כי כל ניסיון להסביר את מערכת היחסים היא אישורה והפללה עצמית. אם מטיחים בכם האשמה, בין אם היא נכונה ובין אם היא עלילה, התייעצו קודם כל עם עורך דין פלילי ושמרו על זכות השתיקה.

□ **הפללה המשמשת לסעיף שונה** - החוקר יציג בפניכם ראייה הקשורה אליכם, וינסה להוביל אתכם להפללה על סעיף חמור בהרבה. ההבדל במשמעות הענישה בין הסעיפים הוא עצום. למשל, החוקר יציג בפניכם כמות סם קטנה שנמצאה אצלכם ושאל אתכם אם זה מיועד לשם סחר בסמים. אם הודיתם, החמרתם את סעיף העבירה והודיתם בעבירה שהחוקר לא היה יכול להוכיח אחרת. אין להודות בדבר לפני שמתיעצים עם עורך דין פלילי.

□ **אבחון חוליה חלשה** - החוקרים ינסו לחקור אדם שמעורב בחקירה ולדובב אותו בדרך שתעורר את מצפונו. למשל להציג בפניו בן ממשפחת קורבן מסוים ואחר כך לצאת מהחדר ולעשות "הפסקה מהחקירה". הנחקר יתחיל לשוחח עם אחד מבני המשפחה ולהפליל עצמו אנשים אחרים.

□ **פרסום הצלחה כביכול של מדובב** - המשטרה יכולה לנסות לדובב את הנחקר באמצעות מדובב משטרתי ואח"כ למסור לתקשורת כי האיש הודה, בעוד בפועל הוא לא הודה דבר. לפעמים הנחקר נתון תחת לחץ נפשי ואינו זוכר מה כן ומה לא אמר למדובב. אין להיכנע לתרגיל ולהודות כי אמרתם דבר מה למדובב, אלא להתייעץ עם עורך דין.

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

□ **להראות דף של סיכום חקירה שאינו מדויק** - לפעמים החוקרים מראים לנחקר דף המתעד את החקירה. בפועל, זהו אמצעי הטעיה והחקירה האמיתית מוקלטת ותתועד לאחר מכן. גם אם החוקר הבטיח כי משהו לא ייכנס לחקירה ולכן "אינו רושם", מניח את העט מידי ומקשיב, הרי הכל מוקלט וזה מה שיתועד.

חשיבות קבלת ייעוץ משפטי טרם חקירה במשטרה

לסיכום, חוקרי המשטרה נעזרים בתרגילי חקירה כדי להגיע לחקר האמת וכדי לאסוף ראיות שסייעו להעמיד לדין את העבריינים, ככל שמדובר בעבירה חמורה יותר, כך יטפלו בתיק חוקרים מנוסים יותר. חלק מתרגילי החקירה בהם משתמשים החוקרים הם מותרים ולגיטימיים, חלק אחר של תרגילי החקירה הוא תרגילים שאינם חוקיים, ואסור לחוקרים להשתמש בהם. תרגילי חקירה מותרים ולגיטימיים על פי החוק הם הפעלת לחץ והרמת קול, הטחת עובדות וראיות, יצירת מצג שווא בנוגע לראיות מפלילות כנגד החשוד, שימוש במדובב, הקלטות סתר, הבטחות שווא לסייע לחשוד בתמורה להודאה או מידע ואיומים במעצר.

תרגילי חקירה אסורים הם בין השאר שימוש באלימות או איום לשימוש באלימות כנגד החשוד, השפלת החשוד, מניעת טיפול רפואי, התחזות לעורך דין או פסיכולוג, פגיעה בחיסיון עורך דין לקוח והחתמת החשוד על מסמכים פיקטיביים.

ליווי וייעוץ של עורך דין פלילי יסייעו לחשוד להבין מתי מדובר בתרגילי חקירה לגיטימיים, ומתי מדובר בתרגילי חקירה אסורים, שאינם מותרים על פי החוק. שימוש באמצעי חקירה שאינם חוקיים יכול להביא לפסילת הראיות שהושגו באמצעותם, אולם לא מדובר בפסילה גורפת ואוטומטית של הראיות. יתכן שבית המשפט יכיר בכך שהאמצעים בהם נגבתה ראייה אינם לגיטימיים, אך יחד עם זאת יחליט לקבל את הראייה כלגיטימית. נכון להיום, על פי החוק הישראלי, ההחלטה אם לקבל ראייה שהושגה באמצעים לא לגיטימיים או לפסול אותה נתונה בידי השופט. לעתים יחליט השופט לפסול את הראייה, לעתים יחליט לקבלה אולם לתת לה משקל מועט, ולעתים יקבלה כפי שהיא.

קראו גם את המאמרים הרלוונטיים הבאים בנושא:

- **מהי חקירה תחת אזהרה ומה זה אומר?**
- **זכויות חשודים בחקירה באזהרה**
- **כיצד נכון להתמודד נפשית ומנטלית בזמן ולאחר החקירה במשטרה?**
- **האם רצוי שעורך דין יתלווה עם חשוד לחקירת משטרה?**
- **באילו מצבים רשאית המשטרה לעצור אדם וכיצד ניתן להביא לשחרורו?**
- **מהו עימות במשטרה והאם צריך להתכונן אליו?**
- **האם ישנה חובה להתייצב לחקירת משטרה?**
- **הזכות להיוועץ עם עורך דין טרם החקירה ובמהלכה**

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

ההליך הפלילי על ציר הזמן:

זומנת לחקירה במשטרה? צור עימנו קשר בהקדם!

תרגילי חקירה עלולים לגרום לנחקר להודות בדברים שלא עשה, לספר פרטים שמפלילים אותו על סעיפים חמורים בהרבה ולספר כאילו הוא מעורב בפרשיות שכלל אינו מעורב בהן. לפעמים האדם הזומן כעד על פרשה

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

מסוימת, מספר עליה פרטים וכך קושר עצמו לפרשה והופך לחשוד.

נוכח חשיבותה הרבה של החקירה במשטרה ונוכח ההשלכות מרחיקות הלכת שעשויות להיות לה על המשך ניהול ההליך הפלילי נגדך, חשוב שתיוועץ עם עו"ד פלילי טרם החקירה. דע - כי התייעצות משפטית עוד בטרם הגעתך לחקירה במשטרה עדיפה על פני יעוץ בדיעבד ותיקון טעויות שנעשו במהלך החקירה. במידה וזומנת לחקירת משטרה פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או באמצעות הטופס המקוון באתר. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.